

PAU CASTELL / Medievalista. Especialista en bruixeria

“La primera llei europea de bruixes és a les Valls d'Àneu: tenim aquest dubtós honor”

L'historiador Pau Castell i Graniados (Trempe 1984), és professor d'història del departament de Medieval de la Universitat de Barcelona, especialitzat en història medieval i moderna, concretament en el fenomen de la bruixeria. Ahir va oferir una conferència amb el títol *Pirineu Embruixat a Esterri d'Àneu*, organitzada pel Consell Cultural de les Valls d'Àneu.

En la conferència ha parlat de la bruixeria en el Pirineu lleidatà.

Sobretot, en els Pallars, la Ribagorça i Andorra, perquè és un territori clau en l'estudi de la bruixeria a tota Europa.

Per què?

A les Valls d'Àneu, el 1424, tenim documentada la primera llei europea que parla de la bruixeria, és a dir, de dones, sobretot, que comenten crims, que elaboren pòcimes, que es reuneixen amb el diable... tenim aquest dubtós honor.

I per què neix aquí?

Aquesta és la gran pregunta. Els primers episodis de la caça de bruixa a Europa es concentren el l'arc que formen els Pirineus, els Alps i el nord d'Itàlia. Els primers judicis i lleis es donen aquí. Encara no sabem per què. Una de les hipòtesis és la importància dels predicadors, com Vicent Ferrer, que eren

grans estrelles mediàtiques, i que feien sermons on exhortaven els veïns a acusar les persones sospitoses de bruixeria. Es conserva un sermó a Lleida de Ferrer, a principis del XV, demanant el càstig.

Hi ha altres factors?

Sí, el fenomen és complex. Intervé la medicina: els nous metges són homes, les dones que fan remeis es consideren bruixes. La misogínia també influeix moltíssim. Però els predicadors són la guspira: predicaven en català, no en llatí com l'església. Un 80% eren dones i a Catalunya, gairebé un 90%.

Les tortures, les pires... eren reals?

Hi ha molt tòpic, és cert. La major part de judicis de bruixeria van ser portats per tribunals civils, laics, no religiosos (com la inquisició). Eren els propis veïns els que denunciaven i de-

manàvem al seu senyor feudal que ajusticiés. Les condemnes es produïen després de confessions per turment. Era un procediment molt efectiu.

Encara queden bruixes?

Coneixem casos. La cacera ha desaparegut, amb l'arribada del racionalisme. Però la gent, en alguns llocs, seguia creient, sobretot la de més edat. Fem ara una recopilació de tradició oral, abans que acabi desapareixent del tot. I el *malefici* era present.

Els predicadors que fomentaven la caça de bruixes eren fenòmens mediàtics i ho feien en català